

Wat kan het je een moeite kosten om alle vacatures in het kerkenwerk weer vervuld te krijgen. Je kunt er moedeloos van worden: de één is te druk, de ander heeft geen tijd, een derde heeft slechte ervaringen opgedaan met kerkenwerk. Maar er zijn ook positieve verhalen te horen!

Kerkenwerk: Waarom doe je het?

Richard Vissinga

Drs. R.S.E. Vissinga is als predikant voor gewone werkzaamheden verbonden aan de Protestantse Gemeente van Enschede. Hij is lid van de redactie

In verreweg de grootste vrijwilligersorganisatie in ons land ontstaan regelmatig vacatures. Er is een grote doorstroming in kerkenraden, werkgroepen en commissies. Lege plaatsen moeten opnieuw worden opgevuld, anders stagneert het werk. Maar ook nieuw werk vraagt om gemotiveerde en enthousiaste 'taakdragers'. Daarom trekken elk jaar weer gemeenteleden er op uit om andere leden van de gemeente bij het kerkenwerk te betrekken. En dat valt niet altijd mee. Zoals sportverenigingen er moeite mee hebben hun open plekken opgevuld te krijgen voor kantinediensten, bestuurstaken en tal van andere vrijwilligers-taken, zo is dat ook met de kerk. In dat

opzicht deelt ze in de malaise, dat vandaag veel mensen erg druk zijn met hun werk, hun gezin, hun sociale verplichtingen en hun hobby's. Er blijft gewoon geen tijd over.

Negatieve ervaringen

Daarnaast is het werken in de kerk niet iedereen even goed bevallen. 'Mij zien ze hier niet meer', vertelt iemand die na vier jaar afscheid genomen heeft van de kerkenraad. 'Met mooie praatjes laat je je overhalen, maar vervolgens laten ze je aan je lot over. Er is geen duidelijke taakomschrijving dus je doet maar wat, vaak zijn er lange vergaderingen en de volgende ochtend moet jij weer vroeg

'Mij zien
ze hier niet
meer'

Een zevental motieven

op en de sfeer laat vaak te wensen over.' Een ander is met veel bevologenheid in een werkgroep gestapt, maar heeft ontdekt, dat het werk niet echt gedragen wordt door kerkenraad en gemeente. Na enkele jaren stapt ze er weer uit, een ervaring rijker en een illusie armer.

Wie het kerkenwerk een beetje van binnenuit kent kan zonder moeite het lijstje aan vullen.

Motivatie Er zijn ook andere geluiden te horen. Vraag er maar es naar in de eigen kerkenraad, werkgroep of commissie. Er zal vast wel een moment te vinden zijn om die vraag aan de orde te stellen en ieder daar persoonlijk op te laten reageren: kerkenwerk, waarom doe je het?

Nog niet zo lang geleden bracht een gesprek over die vraag zomaar een zevental motieven boven tafel!

Voor wat hoort wat 'Als je ergens lid van bent, dan moet je ook bereid zijn je daarvoor in te zetten.'

Dat is bij de plaatselijke voetbalclub zo en dat geldt ook van de kerk. Zonder de inzet van vrijwilligers gaat het niet. Iemand zei dat de vraag om ouderling te worden voor haar heel onverwacht kwam, maar toen ze van de eerste schrik bekomen was, vroeg ze zich af waarom ze het eigenlijk niet zou doen. Dat hoort er immers bij als je ergens actief lid van bent. 'Ik geloof niet dat ik mezelf zou hebben aangeboden om ouderling te worden, nee, dat stond toch wel ver bij mij vandaan. Maar toen de vraag kwam, vond ik het best ook een uitdaging'.

Ergens bij horen 'Ik wil graag mensen leren kennen en zelf ook een beetje bekend worden' zei de volgende.

Hij was voor zijn werk verhuisd naar deze gemeente en had er behoefte aan ook buiten de werksfeer mensen te ontmoeten en zich ergens bij aan te kunnen sluiten. De vraag voor kerkenwerk kwam prima tegemoet aan die behoefte. Hij kwam als bezoeker terecht in een wijkteam, dat goed liep, waarin allerlei taken op een heldere manier waren verdeeld en waarin het enthousiasme van de teamleden hemzelf ook inspireerde. Hij deed er leuke contacten op.

's Zondags in de kerk kreeg hij steeds meer het gevoel er bij te horen, zijn plekje te hebben en na verloop van tijd ook het gevoel er thuis te horen. Dat zou zonder actief kerkenwerk veel langer hebben geduurd, als het al was gebeurd.

Om betrokken te blijven 'Ik ben actief om betrokken te blijven bij de kerk.'

Eerlijk is eerlijk, de kerkdienst is niet altijd even boeiend. Er zijn periodes, dat er geen vonk overspringt. Dat ligt niet altijd aan de kerk. Soms word je door bijvoorbeeld je werk zo in beslag genomen dat er haast geen ruimte voor iets anders over blijft. Dan kan het zo maar gebeuren dat er afstand groeit. De ervaring leert, dat veel mensen op zo'n heel geleidelijke manier los raken van de kerk. Er ontstaat een drempel, die in de loop van de tijd steeds hoger wordt. Daar spelen ook veel andere dingen bij mee. Maar waar het nu om gaat is, dat actief zijn in de kerk je door zo'n periode heen kan helpen zonder

dat je bij de kerk vandaan groeit. Een diaken vroeg zich na haar ambtsperiode af voor welke taak zij zich nu kon opgeven of beschikbaar stellen, juist om betrokken te blijven.

Touwtje in handen ‘Het is leuk om ook eens achter de schermen te kunnen kijken en ook zelf wat touwtjes in handen te hebben.’

Er gaat zoveel om in de kerk waar je eigenlijk geen idee van hebt. Aan de ene kant zie je dat de kerk kleiner wordt, aan de andere kant ontdek je dat je niet de enige bent, die zich ervoor inzet. Wat zijn er een vrijwilligers druk mee in de weer! Wat lopen er een draden in en door zo'n kerkelijke gemeenschap heen. Het lijkt zo vanzelfsprekend, dat er iedere zondag weer kerkdiensten gevierd kunnen worden, maar er komt heel wat bij kijken. Kinderopvang, kindernevendiensten, cantorij, koster, organist en predikant, de begroeting bij binnenkomst van de kerk, het materiaal voor de huiscatechese - wat zijn er veel taken die verricht worden, veel zaken die gedaan worden en veel mensen die ze uitvoeren!

Het is de kunst al die taken en zaken en mensen zó in te zetten, dat ze de opbouw van de gemeente dienen en dat ze bijdragen aan het waarmaken van de taak van de gemeente in de wereld. Daar heb je nu zelf een touwtje van in handen!

Samen kerk zijn ‘Het is zo inspirerend om met een groep betrokken en bevlogen mensen samen op te trekken.’

Kerk ben je niet op je zelf of in je eentje, maar samen. Door anderen ben je op de weg van het geloof gezet. 't Zal zeker waar zijn, dat mensen ook drempels en blokkades voor elkaar opwerpen op die weg van het geloof, maar gelukkig doe je ook de ervaring op dat anderen je daar weer over heen helpen. Er zijn ook weerstanden in jezelf. Twijfel die je verlammen kan. Wat kun je vandaag geloven, als zoveel betwijfeld wordt? Niet alleen van buiten de kerk, maar ook van binnenuit? Wat kun je je onzeker voelen als je onder woorden probeert te brengen wat je gelooft. Soms voel je je zo tekort schieten.

De ervaring dat je er niet alleen voor staat kan dan heel behulpzaam zijn. Kerkenwerk doe je niet alleen. Als er een open sfeer is tijdens ontmoetingen en op vergaderingen ontdek je dat jij niet als enige zulke gevoelens hebt. Anderen hebben die ook. Collega's herkennen je moeite. Die herkenning schept ruimte. Je ontdekt, dat je ook met lege handen anderen van dienst kunt zijn en dat je ook met je twijfel en onzekerheid je steentje kunt bijdragen. De betrokkenheid en bevlogenheid die je om je heen ontdekt kunnen aanstekelijk werken en je net even over een dood punt heentrekken.

Recht van spreken ‘Ik vind dat ik alleen recht van spreken heb, als ik ook zelf verantwoordelijkheid wil dragen.’

Het is wel erg gemakkelijk vanaf de zijlijn kritiek te hebben op het spel dat vertoond wordt.

Kritiek mag er zeker zijn. Overal waar gewerkt wordt maken mensen ook fouten. Die mogen we ook open

Je bent er een beetje verlegen mee

onder ogen zien. Maar dan wel vanuit een loyale houding. Je kunt met recht vinden dat er echt dingen anders moeten, bijvoorbeeld in de opstelling van de kerk naar de jongeren toe, of als het gaat om de opzet van de kerkdiensten. Maar dat alleen maar zeggen of roepen is niet voldoende. Je zult ook bereid moeten zijn zelf de handen uit de mouwen te steken. Soms loop je er dan tegenaan dat kerkelijke structuren weerbarstig zijn. En soms moet je je kritiek relativeren, als je ontdekt dat je niet alleen met je eigen wensen en verlangens te maken hebt, maar ook met die van zoveel anderen. Dat maakt bescheiden. Maar op andere momenten kun je kansen en uitdagingen vinden om nieuwe wegen in te slaan.

Het levert me wat op! 'Ik geef niet alleen, ik krijg ook. En dat is belangrijk voor mij!'

Het kerkenwerk kost niet alleen tijd en energie, het levert ook wat op. Bijvoorbeeld de ervaring dat jij met je tekorten, beperkingen en je lege handen, en met je open oren en je open hart anderen van dienst kunt zijn. Dat iemand bij jou een luisterend oor gevonden heeft en dat haar dat zo goed gedaan heeft. Je bent er een beetje verlegen mee, want zo bijzonder was het volgens jou niet. Maar voor die ander was het heel waardevol.

Wat je ook krijgt is een plek te midden van anderen. Je wordt gegroet, je bent gekend. Dat is een groot goed in een tijd waarin, ondanks alle moderne communicatiemiddelen, zoveel mensen eenzaam zijn.

Zomaar een zevental herkenbare en aanstekelijke motieven! Ze maken dat kerkenwerk zinvol en verrijkend is. Niet alleen maar voor anderen, maar ook voor jezelf.

Daarom doe je het. ■

Voor wat hoort wat
Ergens bij horen
Om betrokken te blijven
Touwtje in handen
Samen kerk zijn
Recht van spreken
Het levert me wat op!